

Ultima

oslo contemporary
music festival

Årsmelding 2012

1. INNLEDNING	4
2. ORGANISASJON	4
2.1 Organisasjon	4
2.1.1 Formål	4
2.1.2 Rådet	5
2.1.3 Styret	5
2.1.4 Programkomité	5
2.1.5 Valgkomité	5
3. INNHOLD OG FAKTA	5
3.1 Arrangementer	
3.1.1 Åpningskonserten	5
3.1.2 Kammer- og orkesterkonserter	7
3.1.4 Opera og musikkteater	10
3.1.5 Elektronisk musikk, impro og annet	12
3.1.6 Utstillinger, lydkunst og installasjoner	14
3.1.7 Barn og unge	
3.1.8 Ultima Education	16
3.2 Arne Nordheims komponistpris	18
3.3 Statistikk	18
3.3.1 Publikumstall	18
3.3.3 Kjønnsfordeling	18
4. SAMARBEIDSPARTNERE	19
4.1 Ultima takker	19
Ultimas medlemmer	19
4.2 Internasjonale relasjoner	19
5. KOMMUNIKASJON	20
5.1 Design	20
5.2 Publikasjoner	20
5.3 Dokumentasjon	20
5.3.1 Lydopptak	20
5.3.2 Filmopptak	20
5.3.3 Innsiktspunkt	20
5.4 Presse og kringkasting	21
5.4.1 Medieomtale og anmeldelser	21
5.4.3 Sendinger i fjernsyn	21
5.4.3 Sendinger i radio	21
5.5 Annonser	22
5.5.1 Mediesamarbeid	22
5.5.2 Wimp	22
5.6 Internett og sosiale medier	22
5.6.1 Nettsider	22
5.6.2 Sosiale medier	22
5.6.3 Applikasjon	23
5.7 Publikumsutvikling	23
6. ADMINISTRASJON OG ARBEIDSMILJØ	23
7. ADMINISTRASJON OG ARBEIDSMILJØ	24
7.1 Ansatte	24
7.1.1 Faste medarbeidere	24
7.1.2 Festivalmedarbeidere	24
7.1.3 Studenter	24
7.2 Arbeidsmiljø	24
7.2.1 Likestilling	24
7.2.2 Ytre miljø	24
8. SIGNATURER	25
9. REGNSKAP OG REVISJONSBERETNING	26

1. Innledning

Ultima Oslo Contemporary Music Festival er Nordens største festival for samtidsmusikk. I 2012 ble festivalen arrangert i tidsrommet 6.-15. september.

Lars Petter Hagen kom i år tilbake i direktørstolen og valgte å dreie årets festival omkring temaet og ordspillet ”The List – Listen”. Hagens vitale og fokuserte inntreden manifesterte seg blant annet gjennom en rekke interessante kunstneriske nyetableringer. En av de viktigste var Ultima Academy, et samarbeid med noen av våre medlemsorganisasjoner, som har som langsiktig ambisjon å øke kunnskapsnivået om samtidsmusikk i kunstmiljøene og i allmennheten generelt.

”Remake” var navnet på årets vellykkede pedagogiske pilotprosjekt for videregående skoler, som også vil videreføres og styrkes i årene fremover: Et nytt musikkverk fra Ultimaprogrammet vil hvert år tjene som utgangspunkt for elevenes arbeid, og i tråd med festivalens satsing på innovasjon, kombinerer ”Remake” musikk, visuell kunst, samfunn og nye medier.

Samarbeid er i det hele tatt svært viktig for å kunne realisere mange av Ultimas prosjekter, og festivalens 18 medlemsorganisasjoner har alltid vært sentrale pilarer i festivalprogrammet. I år samarbeidet vi i tillegg med Museet for Samtidskunst/ Nasjonalmuseet gjennom utstillingen ”I Wish This Was A Song. Music in contemporary art”, og gjennom ”Klagekoret” – et prosjekt der publikum ble oppfordret til å sende inn klager til museet eller til Ultima. Deretter ble klagene satt sammen til et nytt verk og fremført i løpet av festivalen. Samarbeidet med Ibsenprisen og Natio-naltheatret innebar at vi fikk oppleve to store Heiner Goebbels forestillinger under Ultima. I sum bygger alle disse større arrangementene opp omkring vår langsiktige ambisjon: Å bygge festivalen som Oslos store og mangslungne festspill for samtidens kunstuttrykk.

Oslo som musikkby har de senere årene opplevd stadig større internasjonal interesse. Ultimas posisjon i dette musikklandskapet er å være et vindu inn mot mange av de mest relevante aktørene som finnes i dette kunstneriske myldret.

Dersom vi skal lykkes med vår festspillambisjon kreves et målrettet arbeid både med finansieringskilder, program og publikumsforankring. I tillegg kreves politisk vilje til å følge opp ambisjonen. Vi er nå godt rigget til å gjøre et slikt løft.

I 2012 gjennomgikk vi også en omfattende knutepunktevaluering. Vi opplevde prosessen som konstruktiv og har implementert flere av analysene vi gjorde og av tilbakemeldingene vi fikk i vår strategi- og handlingsplan. I forlengelsen av dette retter vi også en stor takk til våre finansielle støttespillere, og i særdeleshet til Kulturdepartementet og Oslo kommune, for den mulighet vi gis til å være nettopp det arnestedet og den spydspissen for vårt felt som vi hele tiden har som mål å inneha.

Ingrid Røynesdal
Styreleder Ultima

2. Organisasjon

2.1 ORGANISASJON

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival er lokalisert i Oslo. Adressen er Kongens gate 4, 0153 Oslo. H.K.H. Kronprins Haakon er festivalens høye beskytter.

2.1.1 FORMÅL

Ultimas formål er å arrangere en årlig, internasjonal festival for samtidsmusikk og relaterte kunstarter i Oslo på et høyt kunstnerisk nivå.

2.1.2 RÅDET

Rådet består av én representant fra hver av stiftelsens medlemsorganisasjoner. I 2012 fant rådmøtet sted 7. mai.

Medlemmene er:

BIT 20 Ensemble
Black Box Teater
Den Norske Opera og Ballett
Det Norske Kammerorkester
Det Norske Solistkor
Henie Onstad Kunstsenter
Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo
Kringkastingsorkestret (KORK)
Kunsthøgskolen i Oslo
MIC Norsk musikkinformasjon
NICEM
Norges musikkhøgskole
Norsk Komponistforening
NOTAM
Ny Musikk
Oslo Domkor
Oslo-Filharmonien
Oslo Sinfonietta og Cikada
MIC Norsk musikkinformasjon er fra og med 01.01.13 fusjonert med Music Export Norway til den nye organisasjonen Music Norway.

2.1.3 STYRET

Ultimas styre hadde ved utgangen av 2012 følgende sammensetning:

Ingrid Røynesdal, leder
(oppnevnt av Kulturdepartementet)

Donatella De Paoli, styremedlem
(valgt av Rådet)

Henrik Hellstenius, styremedlem
(valgt av Rådet)

Audun Hasti, styremedlem
(oppnevnt av KUD)

Eva Fredrikke Dahr, 1. varamedlem
(oppnevnt av KUD)

Eivind Lorentzen, 2. varamedlem
(oppnevnt av KUD)

Janne Stang Dahl, 1. varamedlem
(valgt av Rådet)

Klaus Sandvik, 2. varamedlem
(valgt av Rådet)

Styreleder Ingrid Røynesdal, styremedlemmene Audun Hasti, og varamedlemmene Eva Fredrikke Dahr og Eivind Lorentzen ble i 2011 alle oppnevnt av KUD for fire år.

Styremedlemmene Donatella De Paoli og Henrik Hellstenius samt varamedlemmene Janne Stang Dahl og Klaus Sandvik ble valgt i 2010 for fire år.

Styremedlem Martin Revheim trådte i 2012 ut av styret. Ultima takker for innsatsen.

2.1.4 PROGRAMKOMITÉ

Per Boye Hansen, Anne Hilde Neset og Thomas Schäfer ble 9. november 2012 oppnevnt som medlemmer av Ultimas programkomite for en periode på to år.

2.1.5 VALGKOMITÉ

Valgkomiteen, valgt for fire år i Rådmøtet 11.05.10:

Henrik Celius
Lene Grenager
Hege Imerslund

3. Innhold og fakta 2012

3.1 ARRANGEMENTER

”Listen er kulturens opprinnelse. Den er en del av kunst og litteratur historien. Hva ønsker kulturen? Å gjøre uendeligheten fattbar. Den vil også skape orden – ikke alltid, men ofte. Og hvordan, som menneske, møter man uendeligheten? Hvordan forsøker man å fatte det ufattelige? Gjennom lister, gjennom kataloger, gjennom samlinger i museer og gjennom leksikon og ordbøker.” Umberto Eco om listenes betydning til det tyske magasinet Der Spiegel

Tema for Ultimafestivalen 2012 var The List – Listen.

Ultima omfattet i alt 46 arrangementer i 2012. Repeterende arrangementer, for eksempel en teaterforestilling med flere oppsetninger, er talt som ett arrangement. En konsert med flere ensembler eller utøvere i separate sett regnes også som ett arrangement.

Arrangementene fant sted på 27 forskjellige arenaer. Samtlige ligger i Oslo, med unntak av Henie Onstad kunstsenter

H.K.H. Kronprins Haakon er Ultimafestivalens høye beskytter. Her fra åpningskonserten i Oslo rådhus, sammen med ordfører Fabian Stang og Ultimas direktør og kunstneriske leder Lars Petter Hagen.

Fra åpningskonserten med bl.a. urpremiere på Ignas Krunglevicius' *Gradients*.

på Høvikodden i Bærum.

3.1.1 ÅPNINGSKONSERTEN

Ultimafestivalen åpnet den 6. september med tredelt konsert i Oslo rådhus. Åpningskonserten bød på et møte mellom to av Norges ledende ensembler og to av Nordens fremste unge komponister. Oslo Sinfonietta og Det Norske Solistkor urfremførte *Gradients* av Ignas Krunglevicius, og Black Box Music signert Simon Steen-Andersen. Programmet kretset rundt musikk, bilde og rom, og ble bundet sammen av Morton Feldmans klassiker *Rothko Chapel* fra 1971. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Oslo Sinfonietta og Det Norske Solistkor.

På åpningsdagen var det også premiere på lydinstallasjonen *A Piano Listening To Itself – Nordheim Variation*. Lydinstallasjonen av kanadiske Gordon Monahan tar utgangspunkt i Arne Nordheims klassiker *Listen*. Installasjonen resonerte stillferdig og gratis for publikum i Borggården ved Oslo rådhus hele festivalperioden. I samarbeid med Atelier Nord. Kurator: Carsten Seiffarth.

3.1.2 KAMMER- OG ORKESTERKONSERTER

7/9-12 SILJE AKER JOHNSEN
Universitetsbiblioteket, Blindern
Urpremiere på syklusen *Silent Songs 1-3* av den norske komponisten Therese Birkelund Ulvo, fremført av sopranen Silje Aker Johnsen. Støttet av MIC, Utenriksdepartementet og INTRO.

7/9-12 KLANGFORUM WIEN
Den norske Opera & Ballett, Prøvesalen
Kammerorkesteret Klangforum Wien er et kollektiv bestående av 24 musikere fra ti land.

Under Ultima fremførte de verker av den østerrikske komponisten Olga Neuwirth, som i samarbeid med forfatter og vinner av Nobels litteraturpris Elfriede Jelinek laget en opera basert på David Lynch *Lost Highway*.

Olga Neuwirth/Elfriede Jelinek *Lost Highway Suite* (2008). Wolf-

gang Mitterer *Little Smile* (2011). Ørjan Matres *Atem* (2007). I samarbeid med MIC, Utenriksdepartementet og INTRO.

8/9-12 ASAMISIMASA
Munch-museet
Ensemblet asamisimasa er kjent for å kombinere fremføringer av klassisk repertoar og etterkrigs-avantgarde med nye stykker skrevet spesielt for dem. På Munch-museet fremførte de verker av Clemens Gadenstätter: *ES* (UP). Nicolaus A. Huber: *ICH und ICH* (2011). Øyvind Torvund: *Willibald Motor Landscape* (2012). I samarbeid med Munch-museet.

9/9-12 BIT20 ENSEMBLE
Den norske Opera & Ballett, Scene 2
Et av Nordens ledende samtidsmusikkensembler hadde med bl.a. klarinettisten Rolf Borch som solist da de fremførte to urpremierer, pluss et verk av den unge islandske komponisten Anna Thorvaldsdóttir, som mottok Nordisk råds musikkpris i 2012.

Lene Grenager: *Smilodon* (UP). Philippe Manoury: *Gesänge – Gedanken mit Friedrich Nietzsche* (UP). Anna Thorvaldsdottir: *Hrim*. I samarbeid med BIT20 og Den Norske Opera & Ballett.

10/9-12 MARI POLL
NMH
Den unge fiolinisten og estlenderen Mari Poll spilte et program bestående av *Anthèmes* av Pierre Boulez, *Elegy for C.I* av Ørjan Matre, *Sharp End of Night* av Simon Holt, *Sequenza VIII* av Luciano Berio og urpremiere på Jon Øivind Ness' *Duo*. I samarbeid med The Royal College of Music og NMH.a

10/9-12 ENSEMBLE ERNST
NMH
I anledning åpningen av "Arne Nordheim-senteret – senter for ny og eksperimentell musikk" på Norges musikkhøgskole ble det fremført nye verker av Therese Birkelund Ulvo og Ørjan Matre, i tillegg til urpremiere på en ny versjon av Nordheims *Tenebrae* (1982).

Fra urpremierer på Sasha Siems *Knots and do-nots* med Det Norske Kammerorkester i Universitetets aula.

Diamanda Galás og KORK i Kanonhallen.

Fra åpningen av Arne Nordheim-senteret på Norges musikkhøgskole. Rektor Eirik Birke-land, kunnskapsminister Kristin Halvorsen og Ultimas Lars Petter Hagen.

Ensemble Ernst er et av Nordens ledende sinfonietta-orkestre og har opptrådt på Ultima ved flere anledninger. Det ble også bidrag fra den svenske bratsjisten Ellen Nisbeth. Therese Birkelund Ulvo: *Verk for sinfonietta* (UP). Ørjan Matre: “...but I must have said this before...” (UP). Arne Nordheim: *Tenebrae – versjon for bratsj* (UP). I samarbeid med Norges Musikkhøgskole og Arne Nordheim-senteret. Støttet av MIC, Utenriksdepartementet og INTRO.

11/9-12 DET NORSKE KAMMERORKESTER
Universitetets aula
Urfremføring av norske Synne Skouens verk for klarinett, cello og strykere, og britisk-norske Sasha Siem (aldri tidligere fremført i Norge) i stykket *Knots and do-nots*.
Synne Skouen: *Autumn arias* for klarinett, cello og strykere, (UP). Hans Werner Henze: *Chamber Concerto No. 05 (2005)*. Sasha Siem: *Knots and do-nots*, (UP). Alfred Schnittke: *Concerto Grosso No. 1 (1977)*. Produsert av Det Norske Kammerorkesteret i samarbeid med Ultima. Støttet av Norsk kulturråd.

12/9-12 KARIN HELLQVIST
ANX
Den svenske fiolinisten fremførte nye verker for fiolin og elektronikk sammen med Malin Bång og Yumi Murakami. Erik Dæhlin: *On Transposing Distance* for fiolin og lyd (UP). Mauricio Pauly: *It’s fleece electrostatic* for fiolin og gitarpedaler. Hanna Hartman: *Borderlines* for fiolin, lydobjekter og elektronikk. Malin Bång: *Purfling* for fiolin og elektronikk. I samarbeid med Atelier Nord.

12/9-12 QUATUOR BOZZINI
Parkteatret
På Parkteatret ble det urfremføring av den nyeste generasjonen norske komponister fra den kanadiske strykekvartetten Quatuor Bozzini.

Stine Sørli: *Alcoves*. Martin Rane Bauck: *Zukunft*. Tyler Futrell: *Pre-echo*. Rebecka Ahvenniemi: *Eight Seasons*. Hugo Harmens: *isms*.

Sigurd Fischer Olsen: *mezzo7*. Kristin Bolstad: *And Nobody Gets Everything Right*. I samarbeid med Ny Musikk’s Komponistgruppe.

13/9-12 DIAMANDA GALÁS OG KORK
Kanonhallen
Den amerikanske artisten Diamanda Galás opptrådte for første gang sammen med et symfoniorkester, med nye arrangementer av Jon Øivind Ness. Ble produsert i samarbeid med KORK, Ny Musikk og Nasjonal-museet for kunst, arkitektur og design.

14/9-12 NMH Blåseensemble
NMH
Musikkhøgskolens blåseensemble ledet av den svenske trompetisten Håkan Hardenberger. Claude Debussy: *Syrinx for solo trompet*. Igor Stravinskij: *Symfoni for blåsere*. Magnus Lindberg: *Grand Duo*. Rolf Wallin: *Changes*. Michael Torke: *Overnight Mail*. Christopher Rouse: *Wolf Rounds*. Produsert av Norges musikkhøgskole.

14/9-12 KORK og SISU
Store studio
Urfremføring av Kevin Volans’ *Chakra for Orchestra* fremført av perkusjonstrioen SISU og KORK. Sør-afrikanske Volans henter inspirasjon fra tradisjonell afrikansk musikk så vel som vestlig kunstmusikk. Samarbeidet strekker seg tilbake til år 2000 som resulterte i bl.a. urframføring av *Chakra* under Ultima 2002. Produsert av KORK.

14/9-12 OSLO-FILHARMONIEN OG NORDIC VOICES
Oslo konserthus
3D-videokunst, musikk signert Rolf Wallin, og den moderne klassikeren *Sinfonia* av Luciano Berio. Samme kveld var det også utdeling av Arne Nordheim Komponistpris.

Rolf Wallin: *Manyworlds* (2010). Luciano Berio: *Sinfonia* (1968). Oslo-Filharmonien. Solister: Nordic Voices. Videokunstner: Boya Bøckman. Produsert av Oslo-Filharmonien.

14/9-12 WILLIAM ENGELEN
Museet for samtidskunst
Rudolf Terland Bjørnerem fremførte verk av den nederlandske kunstneren William Engelen. *Verstrijken for ensemble* og *Falten for electric guitar and haegum*. I samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

15/9-12 NEUE VOKALSOLISTEN STUTTGART
Museet for samtidskunst
Den tyske kunstneren Olaf Nicolai står bak prosjektet *Escalier du Chant*. Sangerne i Neue Vocalsolisten Stuttgart fremførte verker der komponistene har blitt oppfordret til å lage verk som reflekter politisk ståsted eller frustrasjon. Fremføringen under Ultima inneholdt bl.a. en urfremføring av Maja Solveig Kjelstrup Ratkje. Olaf Nicolai: *Escalier du Chant*. I samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

3.1.4 OPERA OG MUSIKKTEATER

7/9 KORRUPSJONENS ENGEL (PREMIERE)
BLACK BOX TEATER
Med forestillingen *Korrupsjonens engel* gikk operaregissør Susanne Øglænd og komponist og musiker Rolf-Erik Nystrøm sammen med forfatteren Øyvind Berg i samarbeidet omkring postdramatisk og tverrfaglig eksperimentering på musikkteaterfeltet. Gruppa kaller seg Krakk Noir, og teksten de fremførte heter *Sinn, War & Detail*.

Av og med: Susanne Øglænd (regi), Øyvind Berg (tekst), Rolf-Erik Nystrøm (sax), Trond Høvik (Odin), Anne E. Kokkinn (Kråka), Per Oddvar Johansen (slagverk), Nils Økland (fele), Carle Lange (scenografi), Aina Lauritsen (kostymer), Pernille Nonås Mogensen (produsent). Støttet av Norsk Kulturråd, Institusjonen Fritt Ord, FFUK og Dramatikkens Hus.

7/9 STIFTERS DINGE (PREMIERE)
Kanonhallen
Pianoer som spiller selv, bølber, skygger, røyk og musikk var noe av det Goebbels bød på i

Stifters Dinge. I Heiner Goebbels verden oppheves lovene om det vi vanligvis forbinder med alminnelig teater. Forestillingen ble spilt i Kanonhallen på Løren, også fremført lørdag 8/9 og søndag 9/9. Ibsenfestivalen i samarbeid med The International Ibsen Award. Gjestespill fra Théâtre Vidy-Lausanne, Sveits.

8/9 ERARITJARITJAKA (PREMIERE)
Nationaltheatret
Eraritjaritjaka (aboriginernes ord for lengsel) er et godt eksempel på Goebbels' banebrytende scenekunst. Skuespilleren André Wilms fremførte tekster fra forfatteren Elias Canettis' dagbøker, mens strykekvartetten Mondriaan Quartet svarte med musikk av blant annet Shostakovich, Bach og Gavin Bryars. Utdeling av The International Ibsen Award og samtale med prisvinner Heiner Goebbels. Ble også spilt søndag 9/9. Medvirkende André Wilms og Mondriaan Quartet. Ibsenfestivalen i samarbeid med The International Ibsen Award. Gjestespill fra Théâtre Vidy-Lausanne, Sveits.

8/9 L'ENCYCLOPÉDIE DU PROFESSEUR GLAÇON
Naturhistorisk museum
Videokunst, tekst, lydinstallasjoner, lys og kroppspærkusjon: Surrealismen står sentralt i den franske komponisten François Sarhans univers. Med dette flyttet de inn i lokalene i Botanisk hage. Ensemble Ning fremførte. Forestillingen ble også spilt søndag 9/9. Komponist: François Sarhan. Lysdesign: Jim Clayburgh.

12/9 NOTHING'S FOR SOMETHING
Black Box Teater
Den anerkjente norske koreografen Heine Avdal kom på et sjeldent Oslo-besøk. I Avdal og Yukiko Shinozakis verden handler det om at alle elementene i en forestilling kommenterer hverandre i et ikke-hierarkisk system. Konsept og koreografi: Heine Avdal og Yukiko Shinozaki. Produsert av Black Box Teater.

13/9 ... WHY SHOULD YOU GAZE ON THE DANCE OF SHULAMMITE AS ON THE

Fra François Sarhans *l'Encyclopédie du Professeur Glaçon*, fremført av Ensemble Ning i lokalene til Naturhistorisk museum.

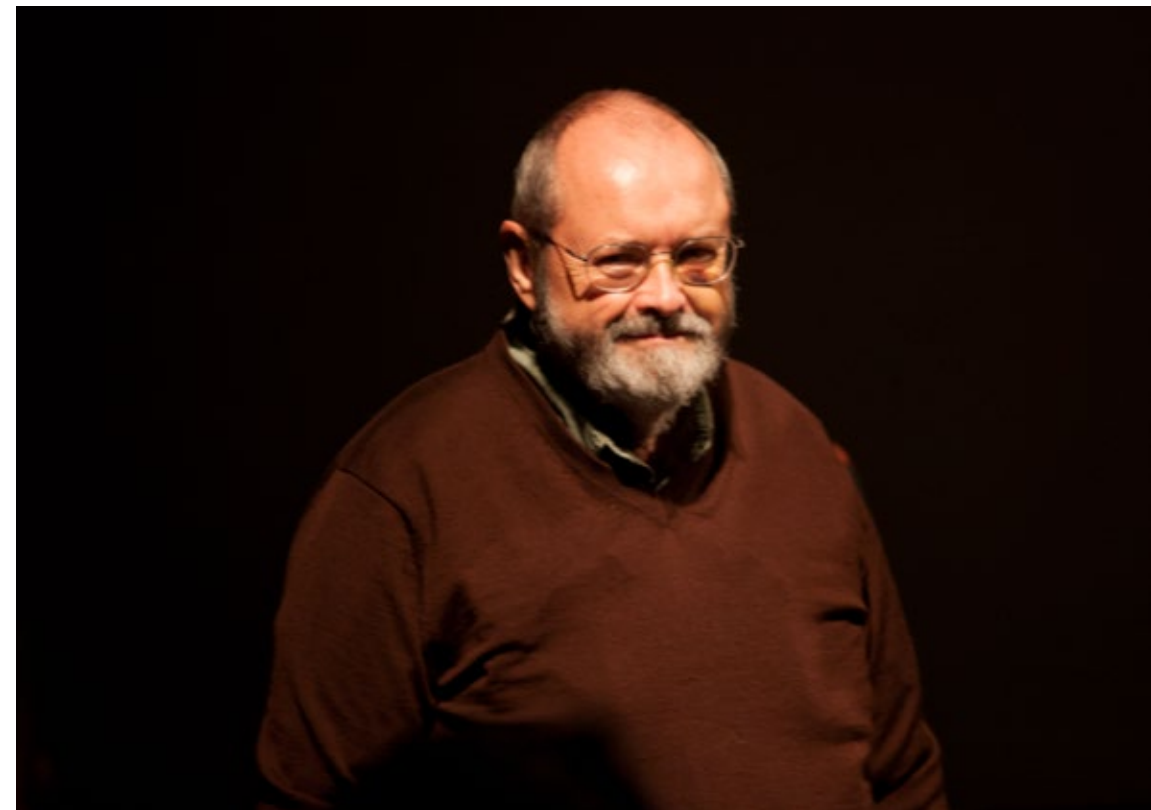
3D-videokunst og Rolf Wallins *Many worlds* med Oslo-Filharmonien i Konserthuset, gratis for publikum i anledning Oslo kulturnatt.

Karl Bartos på Blå med sitt audiovisuelle konsept *LiveCinema*.

	DANCE OF TWO ARMIES?... Black Box Teater Ensembleforestilling der en kvinnelig danser opptrådte i selskap med et interaktivt robot-skulpturensemble. Den norske danseren og koreografen Mia Habib samarbeidet for første gang med den tyske komponisten og scenekunstneren Timo Kreuser. Produsert av Black Box Teater.
3.1.5	ELEKTRONISK MUSIKK, IMPRO OG ANNET
7/9	HANS-JOACHIM ROEDELIOUS/ 300 ACTING SPACES Oslo Kunsthall "Remiks-møte" mellom fire generasjoner musikalske konsepter av og med norske og tyske musikere. Basert på historien og arbeidet til Cluster, Chromekraut, Noiser og 300 acting spaces. Hans-Joachim Roedelius (elektronikk), Alex Gunia (gitar, elektronikk), Kristoffer Lislegaard (elektronikk), Matthias Mainz (trompet/elektronikk).
7/9	KARL BARTOS / DRO CAREY / LUKID Blå En av den elektroniske musikkens levende legender, tidligere Kraftwerk-medlem Karl Bartos kom til Ultima med sitt audiovisuelle konsept <i>LiveCinema</i>. Samme kveld opptrådte 19 år gamle Dro Carey, den unge australierens første konsert i Europa. Sammen med den London-baserte Lukid representerer de en ny generasjon selvlærte elektronisk musikk-produsenter. I samarbeid med Natt&Dag.
8/9	CHICO MELLO Caféteateet Misforståelser og forvrengninger når ulike kulturer møtes på samme scene er utgangspunktet for den brasilianske komponisten Chico Mello. Til dette bestillingsverket stilte håndplukkede musikere fra ulike musikalske og etniske miljøer i Norge. Anne Hytta og Erik Sollid på hardingfele, Javid Af-sari Rad på santur, Celio de Carvalho på perkusjon, Anders Røine på langeleik og munnharpe, Børre

	Mølstad på tuba og Sigrun Eng på cello. Chico Mello – <i>John Cage na Praia Nr.0 (John Cage at the Beach Number 0)</i>. Chico Mello – <i>Samba do Budista (The Buddhist' Samba)</i>. Chico Mello – <i>Rayuela (Hopscotch)</i>. Lamartine Babo – <i>Eu sonhei que tu estavas tão linda (I dreamed that you were looking so beautiful)</i>. Produsert av Ny Musikk.
	TROPICALIA M/LAETITIA SADIER Ny Musikk Etter Chico Mellos urpremiere på Caféteatret åpnet Ny Musikk dørene til sine nyoppussede lokaler på Grønland. Tropicalia-festen bød på en sjelden sjanse til å dukke inn i platesamlingen til Laetitia Sadier (Stereolab) som spilte en miks med innslag fra 60-og 70-tallets Brasil. Samme kveld åpnet også en utstilling med May-Irene Aasens fotografier fra Ny Musikks urpremierer i 2011.
9/9	KÅRE KOLBERG Henie Onstad Kunstsenter En hyllest til en forgrunnsfigur fra den norske elektroniske musikkscenen og en av våre fremste komponister. På konserten ble bl.a. <i>Blow Up Your Dreams</i> fra <i>Po-pofoni</i> utgitt i 1973 fremført. Kolbergs tidlige elektroniske stykker ble avspilt, mens noen av landets mest profilerte jazzmusikere, under ledelse av bassisten Arild Andersen, bidro musikalsk. Produsert av Henie Onstad Kunstsenter.
	Ledet av bassist Arild Andersen. Klangregi: Espen Siverts. Jon Christensen (slagverk). Espen Rud (slagverk). Morten Qvenild (tangenter). Emilie Christensen (vokal). Harald Lassen (saksofon).
	Kåre Kolberg – <i>Omgivelser</i> (1970). <i>Jaba 768</i> (1968). <i>Blow up your dreams</i> (1971). Produsert av Henie Onstad Kunstsenter.
9/9	PHILL NIBLOCK Henie Onstad Kunstsenter Komponist, filmskaper, pioner og levende legende Phill Niblock har siden 1960-tallet banet vei for dronemusikken, kjennetegnet ved sin langsomme, meditative, elek-

Levende legende Phill Niblock under urpremieren for sitt verk *To Two Tea Roses* på Henie Onstad Kunstsenter.

Den brasilianske komponisten Chico Mello med miks av Bossa Nova og europeisk samtidsmusikk.

troniske minimalisme. På Ultima ble et nytt akustisk stykke fremført av Ensemble neoN. Phill Niblock - *To Two Tea Roses* (UP). I samarbeid med Henie Onstad Kunstsenter.

11/9 TRONDHEIM JAZZORKESTER
Kulturkirken Jakob
I Kulturkirken Jakob ble det urfremføring av et nytt verk skrevet av gitaristen og komponisten Kim Myhr, denne gang med Trondheim Jazzorkester og vokalist Jenny Hval.

Musikalsk leder, komponist. Kim Myhr – gitar. Trondheim Jazzorkester. Jenny Hval – vokal, tekst og komponist.

Kim Myhr – *In the end his voice will be the sound of paper* (UP). I samarbeid med Midtnorsk Jazzsenter. Komponeringen av verket ble støttet av Norsk kulturråd og Fond for lyd og bilde.

13/9 KILLL
Jaeger
10-årsjubileum og avskjedskonsert med KILLL. Når bandet rundet av sitt musikalske sidesprang var det naturlig at det skjedde på Ultima, der bandet i sin tid debuterte. Hrdvsion Berlin og DJ Vinny Villbass bidro også.

Medvirkende: Martin Horntveth, Are Mokkelbost, Eivind Mokkelbost, Espen Hangård. Lysdesign: Kyrre Heldal Karlsen. I samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

15/9 JAGA JAZZIST OG BRITTEN SINFONIA
Rockefeller
Avslutningskonsert og finale med det internasjonalt bejublete bandet og et av Englands mest respekterte kammerorkestre. Jaga Jazzist tok på Ultimas avslutningsfest med seg det 17-mann sterke Britten Sinfonia fra London. Avslutningen på fullt Rockefeller satte et verdig punktum for Ultima 2012. I samarbeid med Utenriksdepartementet, Nasjonal jazzscene, MIC og Conexions/Fiona Talkington fra BBC.

3.1.6 UTSTILLINGER, LYDKUNST
OG INSTALLASJONER

A PIANO LISTENING TO ITSELF
OSLO RÅDHUS
Åpning av lydinstallasjon av Gordon Monahan på Ultimas åpningsdag. Lydinstallasjonen av kanadiske Gordon Monahan tar utgangspunkt i Arne Nordheims klassiker *Listen*.

Installasjonen var gratis for publikum hver dag i festivalperioden. I samarbeid med Atelier Nord. Kurator: Carsten Seiffarth.

REUNION
Universitetsbiblioteket, Blindern
Et sjakkbrett utstyrt med sensorer som registrerer bevegelsene på brettet var utgangspunkt for klassikeren for John Cages' *Reunion* fra 1968. Under ultima ble det presentert en ny teknologisk oppdatert versjon som var tilgjengelig på Blindern under festivalperioden. Etter åpningskonserten gikk *Reunion2012* over i installasjonsform, der publikum selv kunne bidra til å forme musikken. I samarbeid med SkRR, Notam og Norges sjakkforbund.

MUSIC FROM NOWHERE
ANX
Gordon Monahans installasjon *Music from Nowhere* ble presentert på visningsstedet ANX. Verket besto av høyttalere som er omgjort til akustiske, musikkproduserende apparater. Åpnet 5/9 og varte til 7/10.

I WISH THIS WAS A SONG.
MUSIC IN CONTEMPORARY ART.
Museet for samtidskunst
13/9 var det åpning av den internasjonale gruppeutstillingen der 40 samtidskunstnere har gått til musikken og tolket den på sin måte. Utstillingen stod til 20. januar 2013.

Produsert av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

OSLO COMPLAINTS CHOIR
Nationaltheatret
Ultima gikk i samarbeid med Nasjonalmuseet ut med en oppfordring og invitasjon til å bokstavelig talt synge ut sin nød og klage. Resultatet ble et helt klagekor, Oslo Complaints Choir, som i forbindelse med åpningen av ut-

Kim Myhr og Trondheim Jazzorkester urfremførte verket - *in the end his voice will be the sound of paper* - i Kulturkirken Jakob med Jenny Hval på vokal.

Fra tiårsjubileumet og avskjedskonserten for KILLL på Jaeger.

Ultimas avslutningskonsert med Jaga Jazzist og Britten Sinfonia på Rockefeller.

Ny teknologisk oppdatert versjon av John Cages' *Reunion* fra 1968. Forfatter, historiker og sjakkentusiast Hans Olav Lahlum i aksjon under åpningspartiet.

Fra åpningen av *I Wish This Was A Song*. *Music in Contemporary Art* på samtidsmuseet.

stillingen av *I wish this was a song*. *Music in contemporary art* ble urfremført på Nationaltheatrets balkong. Den svenske komponisten Georg Wadenius skrev musikken. Prosjektet ble initiert av den finske kunstnerduoen Tellervo Kalleinen og Oliver Kochta-Kalleinen. I samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

SCHREI 27
Cinemateket
Diamanda Galás kom til Cinemateket og presenterte *Schrei 27*. Filmen er et visuelt og lydlig portrett av en kropp som gjennomgår tortur. Etter visningen ble hun intervjuet av Ny Musikk's leder Anne Hilde Neset. I samarbeid med Ny Musikk, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design og Cinemateket.

3.1.7 BARN OG UNGE

9/9 BLÅROLLINGER
Parkteatret
Ur – det som kom først: Familieforestilling på Parkteatret. Medvirkende Bjarne Kvinnsland, Eirik Raude og Markus Hernes. Blårollinger er en konsertserie for barn og voksne som har etablert seg som en av de beste barnemusikk-konseptene i Oslo. Produsert av Blårollinger.

14/9 REMAKE
Konserthuset
Luciano Berio skrev *Sinfonia* i 1968 til The New York Philharmonic sin 125-årsdag. I løpet av august og september gikk en klasse fra Elvebakken videregående sammen med samfunnsfag- og medialærere, musikere og videokunstnere for å analyserte verket.

Elevene var med på en åpen prøve av *Sinfonia* og Rolf Wallins *Manyworlds* sammen med Oslo-Filharmonien. På kvelden den 14. september var det klart for en audiovisuell konsert. Med prosjektet vil Ultima øke bevisstheten rundt kunstmusikkens relevans og rolle blant ungdom.

ULTIMASKINEN
Teknisk Museum
Siden åpningen av utstillingen Musikkmaskiner i 2009 har Ultima som en del

av denne hatt verksted for skolebarn som bl.a. kan komponere og mikse sin egen musikk i ett av utstillingens studioer. For femte år på rad tok Drivhuset opp lyd fra mange av Ultimas konserter. Fra ultimaskinen.no kan man plukke ut lydkutt og mikse dem etter eget ønske.

LYDROMMET
Skoleturné
Jazz-/improvisasjonstrioen Parallax har i samarbeid med lyskunstner Elisabeth Kjeldahl Nilsson jobbet fram en forestilling for barn i alderen 6 til 12 år. Forestillingen hadde premiere på Teknisk museum i regi av Ultima 2010 og ble videreutviklet og bestilt til en skole-turne under Ultima 2012. Med et mål om å skape en arena for en ny måte å oppleve musikk, benytter prosjektet utradisjonelle virkemidler der publikum og utøverne sammen lager sitt eget lydrom.

Medvirkende: Elisabeth Kjeldahl Nilsson, lyskunstner. Stian Omenås: Trompet, perkusjon. Are Lothe Kolbeinsen: Gitar, preparert gitar. Ulrik Ibsen Thorsrud: Trommer, perkusjon.

3.1.8 ULTIMA EDUCATION

For å tilby et aktuelt faglig program ble Ultima i 2012 utvidet med to nyheter på utdanningssiden: Ultima Academy og Remake

Ultima Academy er en internasjonal arena for utbredelse av samtidsmusikk i Norden. Prosjektet ble lansert under Ultimafestivalen 2012. Akademiet skal være en møteplass som benytter seg av og videreformidler kunnskap som finnes i miljøet, fra medlemsorganisasjoner, besøkende komponister, utøvere og studenter. Målet er å øke bevisstheten rundt samtidsmusikk i offentligheten og å styrke den akademiske dialogen innen feltet. Dette skal sikres bl.a. ved å engasjere komponister, musikkvitere, forskere, kunstnere, studenter og skoleelever i et årlig program som omfatter forelesninger, seminarer, verksteder og debatter. Ultima Academy 2012 satte søkelys på følgene av den digitale revolusjonen for det eksperimentelle musikkfeltet. Programmet er et samarbeid med Norges musikkhøgskole, Norsk Komponistforening og Utenriksdepartementet.

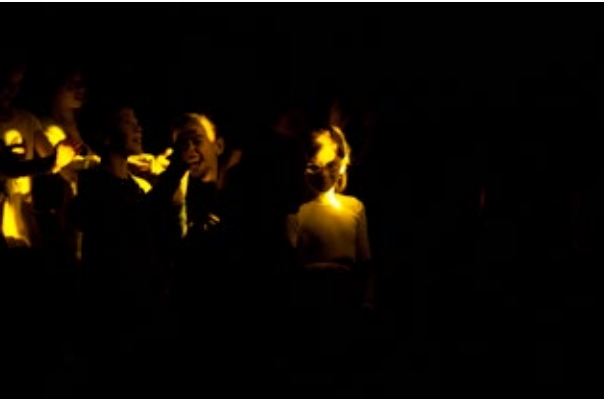
Oslo Complaints Choir med urfremføring på Nationaltheatrets balkong.

Elever fra Elvebakken videregående under åpen prøve av *Sinfonia* og Rolf Wallins *Manyworlds* med Oslo-Filharmonien.

Lydrommet – skoleturné.

Lydrommet – skoleturné

Remake er Ultimafestivalens langsiktige utdanningsprogram for elever i videregående skole.

Programmet skal

- Øke bevisstheten om kunstens rolle og relevans i samfunnet
- Fornye musikktradisjonen i et tverrfaglig perspektiv
- Utvikle en fruktbar dialog mellom lærere, kunstnere, kunstinstitusjoner, skolestyrer og lokale politiske institusjoner
- Utforske hvordan den musikalske tradisjonen er knyttet til viktige kulturelle og sosiale endringer
- Oppfordre til refleksjon omkring sammenhengen mellom kunst og samfunn

3.2 ARNE NORDHEIMS KOMPONISTPRIS

Komponisten Øyvind Torvund ble tildelt Arne Nordheims komponistpris for 2012. Prisen ble overrakt av juryens leder Asbjørn Schaathun fredag 14. september under en konsert i Oslo konserthus. Prisvinneren får 125 000 kroner og et diplom.

Arne Nordheims komponistpris ble opprettet av Kulturdepartementet 20. juni 2001 i anledning Nordheims 70-årsdag. Prisen deles ut hvert år under Ultima. I 2012 ble prisen delt ut for tolvte gang. I juryen satt komponist Asbjørn Schaathun (leder), skribent og musikkviter Hild Borchgrevink og førsteamanuensis ved Norges musikkhøgskole Peter Tornquist.

Tidligere prisvinnere:

- 2011 Trond Reinholdtsen
- 2010 Ruben Sverre Gjertsen
- 2009 Magnar Åm
- 2008 Ragnhild Berstad
- 2007 Nils Henrik Asheim
- 2006 Ole-Henrik Moe
- 2005 Sven Lyder Kahrs
- 2004 Cecilie Ore
- 2003 Lars Petter Hagen
- 2002 Kåre Kolberg
- 2001 Maja Solveig Kjelstrup Ratkje

3.3 STATISTIKK

Publikum i Oslo Konserthus under Oslo kulturnatt.

3.3.1 PUBLIKUMSTALL

Totalt fant 12 200 publikummere veien til Ultimas arrangementer over 10 dager i 2012. Av totalt publikumstall var 6 400 publikummere på billettet arrangement og resterende 5.800 på arrangementer uten billett. Utstillinger inngår ikke i publikumstallet.

Ultima har som policy at en del av konsertene er uten billett slik at et større publikum blir eksponert for festivalprogrammet. Målsettingen er at dette vil bygge et større publikum til Ultimas billetterte arrangementer. Eksempler på arrangementer uten billett under Ultimafestivalen 2012 var åpningskonserten i Oslo rådhus, samt en rekke konserter under Oslo Kulturnatt bla. Oslo-Filharmoniens konsert i Oslo Konserthus.

	2012	2011	2010
KONSERTER	63%	51%	50%
SCENEKUNST	17%	12%	12%
INSTALLASJONER	8%	33%	30%
ANDRE ARRANGEMENTER	12%	4%	8%

Ultimas medlemmer er vesentlige bidragsytere til festivalens størrelse og kvalitet. I 2012 var Ultimas medlemmer delaktige i prosjekter som til sammen hadde et publikum på 5 100.

3.3.3 KJØNNSFORDELING

Andelen kvinnelige opphavspersoner var 28 prosent. Kjønnsfordelingen blant utøverne av et totalt antall på 500 personer (100%) var:

Kvinner: 205 (41%) / Menn: 295 (59%)

4. Samarbeidspartnere

4.1 ULTIMA TAKKER

Vi i Ultima vil gjerne takke alle våre medlemmer og støttespillere som har gjort festivalen mulig. Takk også til alle komponister og utøvere som bidro og til publikum på arrangementene.

300 acting spaces
Atelier Nord
Cafeteatret
Cinemateket
Conexions
Det norske komponistfond
Dramatikkens Hus
Drivhuset
Fond for lyd og bilde
Fond for utøvende kunstnere
Institusjonen Fritt Ord
Institut français de Norvège
INTRO
Jazzmontør
Kanonhallen
Kulturdepartementet
Kulturkirken Jakob
Midtnorsk jazzsenter
Morgenbladet
Munch-museet
Nasjonal jazzscene
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Nationaltheatret
Natt&Dag
Naturhistorisk museum
NISS
NODE
Nordheimsenteret
Norsk kulturfond
Norsk kulturråd
Norsk Sjakkforbund
Norsk Teknisk Museum
Oslo kommune
Oslo Konserthus
Oslo kulturnatt
Parkteatret
Rockefeller
Scandic Hotels
SkRR
The International Ibsen Award
Universitetets aula
Universitetsbiblioteket
Utenriksdepartementet

ULTIMAS MEDLEMMER

BIT20 Ensemble
Black Box Teater
Den Norske Opera & Ballett
Det Norske Kammerorkester
Det Norske Solistkor
Henie Onstad Kunstsenter
Institutt for musikkvitenskap
Kunsthøgskolen i Oslo
MIC Norsk musikkinformasjon
NICEM
Norges musikkhøgskole
Norsk Komponistforening
NOTAM
NRK, Kringkastingsorkestret
Ny Musikk
Oslo Domkor
Oslo-Filharmonien
Oslo Sinfonietta og Cikada

4.2 INTERNASJONALE RELASJONER

Ultima holder tett kontakt med utøvere og fagmiljøer over hele verden gjennom ulike formelle og uformelle nettverk. Blant disse er:

Réseau Varèse – det første internasjonale nettverket for moderne musikk – har eksistert siden 1999, med Ultima som en av grunnleggerne. Nettverket er en sammenslutning av festivaler og arrangementer innen moderne musikk med 23 medlemmer fra 17 land. Blant festivalene og organisasjonene som er med, er Märzmusik i Berlin, Wien Modern, Southbank Centre i London og Ircam i Paris. I 2009 fikk nettverket støtte fra EUs kulturprogram fram til 2014 på til sammen 20,3 millioner norske kroner.

NICAF (Network of Independent Curators and Festivals) er et nord-europeisk nettverk bestående av:
Dark Music Days, Reykjavik/Island
Musica nova, Helsinki/Finland
Ultima, Oslo/Norge
Ultraschall, Berlin/Tyskland
MaerzMusik, Berlin/Tyskland
Huddersfield Contemporary Music Festival, England
November Music, Den Bosch/Nederland
Flanders Festival, Kortrijk/Belgia
Transit, Leuven/Belgia
Klangspuren, Østerrike

5. Kommunikasjon

5.1 DESIGN

For fjerde år på rad samarbeidet Ultima med det prisbelønte designstudioet NODE Oslo. I 2012 fikk Ultima ny grafiske profil med bl.a. ny logo og nettside. Designbyrået NODE sto for den grafiske utformingen av den nye profilen som i tillegg til logo, festivalmateriell, publikasjoner, etc., også gjaldt nye hjemmesider. Hensikten med det nye designet var å gjøre programmet og bakgrunnsinformasjonen oversiktlig og lett tilgjengelig for publikum før, under og etter festivalen. I 2012 ble også koblingene til sosiale medier tydeligere enn tidligere.

5.2 PUBLIKASJONER

I juni ga Ultima ut en lanseringsavis (16 sider) og i midten av august kom festivalens programbok/festivalmagasin (70 sider). Avisen inneholdt den første presentasjonen av programmet, pluss praktisk informasjon. Magasinet er festivalens programbok og inneholder fyldig presentasjon av samtlige arrangementer i form av intervjuer, essays og kommentarstoff, samt alt man ellers skulle trenge av informasjon og faktaopplysninger i forbindelse med festivalen.

Avisen hadde et opplag på 43.000 eksemplarer, hvorav i overkant 37.000 ble distribuert sammen med Morgenbladet 15. juni. Opplaget for magasinet var 6000. Magasinet ble distribuert på spillesteder, læringsinstitusjoner og kafeer i Oslo og omegn. I tillegg kom et miniprogram ut en uke før festivalstart. Programmet var i lommeformat og gjenga tider, steder og medvirkende for alle arrangementene.

5.3 DOKUMENTASJON

5.3.1 LYDOPPTAK

Ultima engasjerte Morten Brekke til å gjøre opptak av følgende konserter:

7/9: Silje Aker Johnsen, Silent Songs – UB, Blindern
8/9: Asamisimasa – Munch-museet
8/9: l’Encyclopédie du professeur GLAÇON – Naturhistorisk museum
10/9: Mari Poll – NMH
12/9: Karin Hellqvist – ANX
12/9: Bozzini Quartet – Parkteatret
15/9: Neue Vokalsolisten Stuttgart – Museet for samtidskunst

Det ble også gjort opptak av Trondheim Jazzorkesters konsert i Kulturkirken Jakob 11/9. De sto selv for opptakene. I tillegg ble det gjort opptak av følgende konserter av NRK:

6/9: Åpningskonserten – Oslo rådhus
9/9: BIT20 ensemble – Operaen, scene 2
10/9: Ensemble Ernst – NMH, Lindemansalen
11/9: Det Norske Kammerorkester – Universitets aula
13/9: Diamanda Galás og KORK – Kanonhallen

5.3.2 FILMOPPTAK

NRK gjorde opptak under åpningskonserten i Oslo rådhus 6/9 og på konserten med Diamanda Galás og KORK i Kanonhallen 13/9. Det Norske Kammerorkester tok selv filmopptak av sin konsert med Sasha Siem og Synne Skouen i Universitetets aula 11/9.

5.3.3 INNSIKTSPUNKT

Innsiktspunkt er et skrifterom, et sted for refleksjon, tilbakemeldinger, sterke meninger, tanker og visjoner. Konkret er det et mobilt filmstudio på størrelse med en telefonkiosk som plasseres ved forskjellige scener, der publikum skal gi kan gi sin respons umiddelbart etter konsert. ”Intervjuene” ble tatt opp, gullkorn plukket ut og klippet ned. Blandet med andre publikummeres opplevelser ble dette til kortfilmer film som ble lagt ut på Ultimas nettsider.

I forbindelse med Ultimafestivalen 2012 ble Innsiktspunkt brukt tre steder: I Kanonhallen 7. – 9. september under Stifters Dinge av Heiner Goebbels, 13. september under konserten med Diamanda Galás og KORK, og i Oslo Konserthus fredag 14. september under Remake og gratiskonserten med Oslo-Filharmonien.

Boksen ble laget av Jazzmontør – et byrå som jobber med ulike konsepter for å samle inn historier.

5.4 PRESSE OG KRINGKASTING

5.4.1 Medieomtale og anmeldelser
Ultima brukte i 2012 Retriever for å overvåke pressedekningen, foruten omtale i utenlandske medier, tilsendte utklipp og målrettede søk etter blogginnlegg og annen omtale på internett. Samtidig som det blir stadig trangere om plassen i spesielt trykt presse, var Ultimafestivalen i 2012 likevel synlig og fikk god og bred omtale. Målet var omdømmebygging. Ultima ble nevnt i ny og annerledes form for presse (for eksempel i kronikker og kommentarstoff), og med større naturlighet enn før.

De generelle treffene trykt presse sank grunnet annen form for registrering/telling. Blant annet regnes ikke rubrikker (NTB kalender, på TV, På Scenen, etc.) som treff etter 2011. Men når det gjelder redaksjonelt stoff, anmeldelser og kommentarstoff hadde vi 24 saker i september 2012, mot 9 i 2011.

5.4.3 SENDINGER I FJERNSYN

Her er et utvalg innslag fra Ultima 2012 som ble sendt i radio og på TV: En dokumentarfilm om Ultimafestivalen ble sendt 1. september på NRK2, med flere repriser på både NRK2 og NRK1. NRKs dokumentar- og samfunnsavdeling presenterte ”Ultima – lokomotivet for ny musikk”, hvor klipp fra festivalens første 20 år ble presentert. Som festivalens kunstneriske ledelse presenterte trioén POING smakebiter fra årets program.

NRK DAGSREVIEN 3/9:

SAK OM OSLO COMPLAINTS CHOIR
Ultimafestivalen i samarbeid med Nasjonalmuseet oppfordret til å bokstavelig talt synge ut sin nød og klage. Resultatet ble til et helt klagekor, Oslo Complaints Choir, som i forbindelse med åpningen av utstillingen av *I wish this was a song. Music in contemporary art* urfremførte sin klagesang under årets Ultima. Dagsrevyen var med på øvelse, og innslaget gikk på TV 3/9.

NRK HOVEDSCENEN 10/9:
SENDING VIET JOHN CAGE
Direktør og kunstnerisk leder Lars Petter Hagen intervjuet om prosjektet Reunion 2012, sjakkbrettmusikk, John Cage og Ultima.

5.4.3 SENDINGER I RADIO

NRK P2 hadde i alt ti radiosendinger relatert til Ultimafestivalen 2012.
17/8: Min sommer i P2:
Gjest: Lars Petter Hagen
Kjente nordmenn fikk hver sin time på radio til å snakke til deg om hva de vil og spille den musikken de ønsker. Kunstnerisk leder Lars Petter Hagen var gjest og fortalte om de norske sørge-spillelistenenes opprinnelse. En time i melankoliens rus, i selskap med Vivaldi, Boulez, Commodore 64, Chistian Hartmann, Mahler og mange andre.

7/9: ØSTLANDSSENDINGEN P1
Innslag fra åpningsdagens konsert og installasjon med sjakkspillmusikk Reunion 2012 på Blindern.

7/9: MUSIKK I P2
Opptak fra Ultimas åpningskonsert i Oslo rådhus 6/9. Oslo Sinfonietta og Det Norske Solistkor urfremførte *Gradients* av Ignas Krunglevicius, og *Black Box Music* signert Simon Steen-Andersen. Programmet kretset rundt musikk, bilde og rom, og ble bundet sammen av Morton Feldmans klassiker *Rothko Chapel* fra 1971.

7/9: NRK KULTURNYTT
Innslag om årets Ultima-program

12/9: MUSIKK I BRENNPUNKTET
Om Heiner Goebbels

13/9: MUSIKK I P2
BIT 20, opptak fra Operaen søn 9/9. Et av Nordens ledende samtidsmusikkensembler fremførte to urpremierer samme kveld med bl.a.

klarinettisten Rolf Borch som solist. Urfremføring av Lene Grenagers *Smilodon*, i tillegg til *Gesänge Gedanken* skrevet av Phillipe Manoury. Med var også den unge islandske komponisten Anna Thorvaldsdóttirs *Hrim*. Thorvaldsdottir mottok Nordisk råds musikkpris i 2012. Dirigent: Pascal Rophé

Anna Thorvaldsdottir: *Hrim*
Lene Grenager: *Smilodon* (UP)
Philippe Manoury: *Gesänge – Gedanken mit Friedrich Nietzsche* (UP)

14/9: MUSIKK I P2
Ultimafestivalen og Det Norske Kammerorkester: Konsertopptak fra Universitetets aula 11/9: Urfremføring av nye verker av de to kvinnelige komponister. Synne Skouen har skrevet et verk for klarinett, cello og strykere. Britisk-norske Sasha Siem har aldri tidligere vært fremført i Norge og hun er selv solist i stykket *Knots and do-nots*. Det Norske Kammerorkester. Øyvind Bjorå, leder.

Synne Skouen: *Autumn arias* for klarinett, cello og strykere, (UP)
Hans Werner Henze: *Chamber Concerto No. 05 (2005)*

Sasha Siem: *Knots and do-nots*, (UP)
Alfred Schnittke: *Concerto Grosso No. 1* (1977)

19/9: MUSIKK I BRENNPUNKTET
Åpningen av Arne Nordheim-senteret
Fra åpningen av Nordheim-senteret under Ultimafestivalen, 10/9. Samtale med Harald Herresthal. Urpremiere på en ny versjon av Nordheims *Tenebrae* (1982) for bratsj og sinfonietta laget av Arne Nordheim selv. Ellen Nisbeth (va) og Ensemble Ernst.

26/9: MUSIKK I BRENNPUNKTET
To norske urframføringer fra årets Ultimafestival (Del 2 av konserten under åpningen av Nordheim-senteret, 10/9. Urframføringer av Therese B. Ulvo og Ørjan Matre. Sverre Riise (trb) og Ensemble Ernst.

Therese Birkelund Ulvo: *Verk for sinfonietta* (UP)

Ørjan Matre: “...but I must have said this before...” (UP)

16/9: SPILLEROM
Oppsummering av årets Ultimafestival

5.5 ANNONSER

Det ble rykket inn flere annonser, enten kjøpte plasser eller i bytteavtaler, i publikasjonene til andre kulturarrangementer og -institusjoner. Ultima satset på færre, men større annonser med helsider og halvsider der dette var mulig.

Annonsekanalene var Morgenbladet, Aftenposten, Ny Tid, ballade.no, ENO, Nasjonal jazzscenes høstprogram, Litteraturhusets høstprogram, Øyafestivalens miniprogram, Nutida Musik, Borealis’ program, Henie Onstad Kunstsenters lanseringsavis og Natt&Dag. I tillegg kom en annonse i det internasjonale musikk-tidsskriftet The Wire. Tilbakemeldingene på synligheten av annonsene var gode.

5.5.1 MEDIESAMARBEID

Ultima benyttet to vesentlige kanaler som mediasamarbeidspartnere i 2012, henholdsvis Morgenbladet og gratisavisen Natt&Dag. Via Morgenbladet sendte vi ut lanseringsvisen i juni + hadde stor annonsekampanje, mens N&D hadde eget festivalnummer der Ultima sammen med Nasjonalmuseet og Oslo Kulturnatt hadde sitt eget bilag som ble sendt ut med september-utgaven.

Vi hadde også en opptaksavtale med NRK P2 om opptak av et utvalg konserter som ble sendt på radio.

5.5.2 WIMP

Ultima hadde også et samarbeid med strømmetjenesten Wimp (streaming-tjeneste fra Platekompaniet og WiMP Music som gir tilgang til millioner av låter på datamaskin, mobiltelefon og nettbrett.) Her publiserte vi relevante spillelister fra festivalens profiler og aktuelle artister, som vi også markedsførte i sosiale medier.

5.6 INTERNETT OG SOSIALE MEDIER

5.6.1 NETTSIDER

I 2012 ble hele Ultimas grafiske profil oppdatert og ny nettside relansert 15. juni. Designbyrået NODE sto for den grafiske utformingen av den nye profilen som i tillegg til logo, festival-

materiell, publikasjoner, etc., også gjaldt nye hjemmesider.

Hensikten med det nye designet var å gjøre programmet og bakgrunnsinformasjonen oversiktlig og lett tilgjengelig for publikum før, under og etter festivalen. I 2012 ble også koplingene til sosiale medier tydeligere enn tidligere. Nettsiden hadde besøksrekord i august og september.

5.6.2 SOSIALE MEDIER

Sosiale medier er en viktig plattform i Ultimas kommunikasjonsstrategi. Vi ser økt interesse og registrerer flere bruker på nettsiden og følgere på våre sider.

Ultima bruker kanalene Facebook, Twitter, Underskog og Flickr aktivt. Disse nettstedene er viktige for synliggjøring og markedsføring både nasjonalt og internasjonalt. Antall tilhengere på både Facebook og Twitter har økt mye og jevnt de siste årene. Ved utgangen av 2011 hadde Facebook-siden i overkant av 2600 tilhengere, mens Twitterkontoen ble fulgt av snaut 1200.

Flickr blir brukt til bildefremvisning og nedlasting av pressebilder. Arbeidet fra 2011 med en bedre integrering av bildevisning herfra ble videreført i 2012. Festivalfotograf Elisabeth Høiberg publiserte hver dag bilde fra våre arrangementer på denne tjenesten og på ultima.no.

5.6.3 APPLIKASJON

I 2011 utviklet Ultima i samarbeid med JPG og NODE Berlin Oslo en applikasjon for iPhone. Applikasjonen inneholdt oppdatert program, kart over spillesteder, omtale av komponister og utøvere og lenke til spillelister med musikk fra årets festivaldeltakere. Denne ble fornyet i 2012.

5.7 PUBLIKUMSUTVIKLING

Publikumsutvikling har i flere år vært et viktig satsningsområde for Ultima. Fokus på publikum gjennomsyrrer Ultima og vi tilrettelegger og jobber for tilgjengelighet i alt informasjonsmaterieill. I 2012 satte vi publikumsrekord og overgikk alle tidligere år. På billettinntektsiden så vi en dobling i

forhold til året før.

«Dei gode historiene» og publikumsutvikling var tema for årskonferansen til nettverket Norske Festivaler 15. og 16. mars 2012 i Stavanger. Her deltok direktør Lars Petter Hagen og informasjonssjef Cathrine Nysæther for å bygge nettverk og bli faglig oppdatert. Prosjektleder Trude Elde deltok også på et konferanse i Førde i juli 2012 under Førde internasjonale folkemusikkfestival i regi av Norsk Publikumsutvikling. Konferansens tema var ‘Inn med publikum – ut med fordomane’.

6 Økonomi og regnskap

Resultat for 2012 er et overskudd på kr 91.000. Resultatet øker Ultimas egenkapital som pr 31.12.12 er kr 586.000.

Ultima er et omfattende samarbeidsprosjekt der særlig Ultimas medlemmer bidrar med vesentlige ressurser inn i festivalen. Enkelte arrangementer er i sin helhet finansiert av Ultimas medlemsinstitusjoner som for eksempel konserten under Oslo Kulturnatt med Oslo-Filharmonien.

Andre arrangementer er finansielle samarbeidsprosjekter der kostnader og inntekter splittes mellom Ultima og samarbeidspartene. En tredje kategori er prosjekter fullfinansiert av Ultima. Økonomien relatert til Ultimas festivalprogram er derfor vesentlig større enn det som vises i Ultimas regnskap. Ultimas publikumstall er antall besøkende på festivalen uavhengig av finansiering. F.eks. inngår publikum på konserten med Det Norske Kammerorkester i publikumstallet, mens tilhørende billettinntekter ikke vises i Ultimas regnskap. Ultima hadde i tillegg flere arrangementer med fri entré, bl.a. åpningskonserten i Oslo rådhus samt en rekke konserter under Kulturnatt.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Ultimas utvikling, finansielle stilling og resultat samt eiendeler og gjeld. Styret mener videre at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2012 er satt opp under denne forutsetning.

7. Administrasjon og arbeidsmiljø

7.1 ANSATTE

7.1.1 FASTE MEDARBEIDERE

Ultimas administrasjon besto av Lars Petter Hagen, direktør
Alf Gregusson, økonomisjef
Trude Dombestein Elde, prosjektleder
Cathrine Nysæther, informasjonssjef
Heloisa Amaral, kunnskapsprosjektkoordinator

7.1.2 FESTIVALMEDARBEIDERE

Administrasjonen ble i tiden før festivalen forsterket med fire medarbeidere som til sammen var engasjert i syv måneder.

I tillegg ble arenaprodusenter og personell med ansvar for lyd og lys engasjert på arrangementer der Ultima hadde produksjonsansvaret.

7.1.3 STUDENTER

Ultima valgte å fortsette samarbeid med prosjektlederlinjen på Nordisk institutt for Studio og Scene (NISS), et samarbeid som har vært meget vellykket fra de tre siste årene. I 2012 samarbeidet vi primært om produksjonsarbeid og oppgaver knyttet til gjennomføring av festivalen.

Studentene fikk tildelt sine egne produksjoner som de hadde helt eller delvis ansvaret for, i nært samarbeid med Ultimas prosjektleder og arenaprodusentene. Ultima har i gjengjeld vært behjelpelig med kompetanseutvikling innenfor de tre områdene økonomi, markedsføring/informasjon og festivalproduksjon ved forelesninger på NISS.

Markedteamet hjertelig til stede på alle arenaer.

7.2 ARBEIDSMILJØ

Sykefraværet i 2012 var 3 %. Det har ikke vært arbeidsuhell eller ulykker. Styret vurderer stiftelsens arbeidsmiljø som godt.

7.2.1 LIKESTILLING

Tre av administrasjonens fem stillinger var besatt av kvinner i 2012. Lønnsnivået er bestemt uavhengig av kjønn. Ultimas styre bestod i 2012 av to kvinner og to menn.

7.2.2 YTRE MILJØ

Ultimas drift forurenser ikke det ytre miljø mer enn normalt for denne type virksomhet.

8. Signaturer

Styret ønsker å takke alle som har bidratt til gjennomføringen av Ultimafestivalen 2012.

Oslo, 18. februar 2013

Ingrid Røynesdal
Styreleder

Audun Hasti
Styremedlem

Donatella De Paoli
Styremedlem

Henrik Hellstenius
Styremedlem

Resultatregnskap			
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival			
Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2012	2011
Billettinntekter		503 043	253 877
Annonseinntekter		211 500	152 500
Tilskudd Kulturdepartementet	12	6 980 000	6 770 000
Tilskudd Oslo kommune		3 393 000	3 291 000
Andre offentlige tilskudd	13	332 120	16 352
Andre tilskudd	5	340 570	250 000
Andre driftsinntekter		309 716	137 583
Sum driftsinntekter		<u>12 069 949</u>	<u>10 871 312</u>
Avskrivninger	10	22 194	32 244
Lønnskostnader, feriepenger	3	2 583 604	2 717 641
Arbeidsgiveravgift		501 826	419 469
Pensjonskostnader/forsikringer		288 477	216 704
Andre sosiale kostnader		34 893	31 025
Honorarer	7	2 610 620	2 679 823
Transportkostnader		65 309	96 843
Lokalkostnader	8	2 498 960	2 331 727
Investeringer, vedlikehold og leie utstyr		831 913	402 616
Andre honorarer	3	132 007	104 957
Kontorutgifter, telefon og porto		374 920	340 452
Reise, diett, hotell		1 041 764	823 747
Reklamekostnader		921 858	796 617
Representasjon/mottakelser		56 001	71 223
Forsikringer, tonovederlag		38 383	28 365
Annen driftskostnad	6	30 915	26 734
Sum driftskostnader		<u>12 033 644</u>	<u>11 120 188</u>
Driftsresultat		<u>36 305</u>	<u>-248 876</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt		47 103	50 444
Annen finansinntekt		7 475	13 048
Annen finanskostnad		0	2 868
Resultat av finansposter		<u>54 578</u>	<u>60 624</u>
Årsoverskudd (Årsunderskudd)		<u>90 883</u>	<u>-188 252</u>
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		90 883	0
Overført fra annen egenkapital		0	188 252
Sum overføringer		<u>90 883</u>	<u>-188 252</u>

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Side 1

Balanse			
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival			
Eiendeler	Note	2012	2011
Anleggsmidler			
Kontormaskiner	10	52 832	43 714
Sum anleggsmidler		<u>52 832</u>	<u>43 714</u>
Omløpsmidler			
Utestående tilskudd		20 000	0
Andre fordringer		475 161	308 319
Sum fordringer		<u>495 161</u>	<u>308 319</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	964 213	1 113 417
Sum omløpsmidler		<u>1 459 374</u>	<u>1 421 736</u>
Sum eiendeler		<u>1 512 206</u>	<u>1 465 450</u>

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Side 2

Balanse

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Egenkapital og gjeld	Note	2012	2011
Innskutt egenkapital			
Ultimafond	2	100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		486 460	395 576
Sum opptjent egenkapital		<u>486 460</u>	<u>395 576</u>
Sum egenkapital	2	<u>586 460</u>	<u>495 576</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		103 524	39 378
Skattetrekk og andre trekk		172 831	90 322
Skyldig arbeidsgiveravgift		116 289	87 191
Påløpne feriepengar, lønn og honorarer		270 221	464 950
Andre påløpne kostnader		26 250	29 000
Forskuddsbetalte tilskudd		47 500	15 570
Annen kortsiktig gjeld	14	189 131	243 463
Sum gjeld		<u>925 746</u>	<u>969 874</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>1 512 206</u>	<u>1 465 450</u>

Oslo, den 18.02.2013

Ingrid Røyneidal
Styrets leder

Donatella Maria De Paoli
Styremedlem

Audun Leiv Hasti
Styremedlem

Jon Henrik Hellstenius
Styremedlem

Noter til regnskapet 2012

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Note 2 - Egenkapital

Egenkapital pr 31.12. er forklart slik:

	Stiftelseskapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.	100 000	395 576	495 576
Årets resultat		90 883	90 883
Egenkapital pr 31.12.	100 000	486 460	586 460

Note 3 - Ytelser til direktør, styret og revisor.

	2012	2011
Daglig leder	643 291	772 044
Styret	161 826	149 783
Revisjon	45 000	46 000
Sum	<u>850 117</u>	<u>967 827</u>

Daglig leder ble ansatt pr 15. januar 2012. Se også note 14.

Note 4 - Bundne midler

I posten bankinnskudd inngår bundne bankinnskudd med kr 176.565,- til skattetrekk for ansatte.

Note 5 - Andre tilskudd

	2012	2011
Tilskudd Norsk Komponistforening	275 000	200 000
Tilskudd, internasjonale givere - se 5.1	15 570	0
Tilskudd, diverse - se 5.2	50 000	50 000
Sum	<u>340 570</u>	<u>250 000</u>

Note 5.1 - Internasjonale tilskudd

Goethe Institut	15 570	0
Sum	<u>15 570</u>	<u>0</u>

Note 5.2 - Diverse tilskudd

Fritt Ord	50 000	50 000
Sum	<u>50 000</u>	<u>50 000</u>

Noter til regnskapet 2012

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 6 - Andre driftskostnader

	2012	2011
Kontingenter	20 461	12 795
Gebyrer	10 224	9 997
Diverse kostnader	230	3 943
Sum	30 915	26 734

Note 7 - Honorarer

Honorarer til utøvere og festivalavvikling.

Note 8 - Lokalkostnader

	2012	2011
Leie lokaler / Leie lokaler	2 248 312	2 213 375
Produksjon / Leie konsertlokaler	228 568	98 140
Renhold	22 080	20 212
Sum	2 498 960	2 331 727

Note 9 - Antall ansatte, obligatorisk tjenstepensjon

Antall fast ansatte siste året har vært 4 personer.

Ultima har en pensjonsordning som tilfredstiller kravene i Lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Note 10 - Driftsmidler

	Kontor- maskiner	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01	135 343	29 000	164 343
Tilgang	36 482	-	36 482
Avgang	5 170	-	5 170
Anskaffelseskost 31.12	166 655	29 000	195 655
Akkumulerte avskrivninger 01.01	104 390	16 240	120 630
Årets ordinære avskrivninger	16 394	5 800	22 194
Sum ordinære avskrivninger	16 394	5 800	22 194
Akkumulerte avskrivninger 31.12	120 784	22 040	142 824
Bokført verdi pr. 31.12	45 872	6 960	52 832
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
Avskrivningssats	33 %	20 %	

Noter til regnskapet 2012

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 11 - Medlemmer

Stiftelsens Råd har per 31.12 følgende medlemmer:

BIT 20 Ensemble	MIC Norsk musikkinformasjon
Black Box Teater	NICEM
Den Norske Opera og Ballett	Norges musikkhøgskole
Det Norske Kammerorkester	Norsk Komponistforening
Det Norske Solistkor	NOTAM
Henie Onstad Kunstsenter	Ny Musikk
Institutt for Musikkvitenskap, UiO	Oslo Domkor
Kringkastingsorkesteret (KORK), NRK	Oslo-Filharmonien
Kunsthøgskolen i Oslo	Oslo Sinfonietta og Cikada

Note 12 - Tilskudd Kulturdep.

Ordinært driftstilskudd:	5 090 000
Husleietilskudd, Kongens gate 4:	1 890 000
Sum	6 980 000

Note 13 - Andre offentlige tilskudd

	2 012	2 011
Norsk Kulturråd	297 120	16 352
Utenriksdepartementet	35 000	0
Sum	332 120	16 352

Note 14 - Andre kortsiktig gjeld

Det er pr 31.12.11 avsatt kr 201.272 i lønnskostnader i forbindelse med overgang til ny ledelsesmodell i Ultima.

Til styret i
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet for 2012

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival som viser et overskudd på kr 90 883. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards om Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival per 31. desember 2012 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stabekk, 18. februar 2013
NITSCHKE AS

Morten Hurum
Statsautorisert revisor

